

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barbarska ulica
št. 1. Telef. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Rača pri pošti, čakov.
zavod št. 11.842.

Ljubljana, 9. oktobra.

Jutri je druga obletnica koroškega plebiscita.

Zdi se mi, da je bilo včeraj. Pomladi 1919 sva se vozila z dr. Jerzjavom iz Kranja proti Ljubljani. Onstran so grmeli naši topovi. Zvečer je telefon javil: »Tik pred Celovcem smo!« Drugo jutro so ga čete Krste Smiljanica zavezle. To je bila navidev popravilne, za zdaj pogreška narodne vlade.

Kakor da je bilo včeraj. Na dan plebiscita. V zgradbi okrajnega glavarstva v Borovljah. Pozno v noč. Glasovi se kalkulirajo, vse je na nogah. Telefon nepristano poje. Izid — nedvomno. Če pojde povsod tako, kakor tu, bo že, čeprav je nemških glasov nepričakovano mnogo in se kaže, da so vsi omahljivi omahnili na drugo stran. Pa saj so vsi zaupniki, do malega vsi, do danes trdili, da bo vse dobro in da drugače niti biti ne more. Potem dnevi največje porazenosti. Propadli! Gospa sveta, Vojvodski prestol, Drava...

... in potem dvoje krilatic. Prva: »Jugoslovija koroških Slovencev ne bo nikdar pozabila, niti jih zapustila!«, in druga: »Robske duše!«

Ali je to bilo včeraj? Ali je to danes?

— Johanna von Viktring je l. 1286. opisal slovenski obred vstoličenja koroških vojvod. Aeneas Sylvius Piccolomini, poznejši papež Pij II., je opisal, kako vrši koroški vojvoda kot »Obersthofmeister« na rimsko-nemškem cesarskem dvoru svoje dostojanstvo v slovenskem jeziku... In na Ulrika, zadnjega potujočega viteza, se spomnim, ki so ga na koroški meji sprejeli v slovenskem jeziku: »Buge vas primi, gralva Venus!«

Toda po letu 1414. zamre vsak slovenski obred. Nato molk. dolg molk, skozi stoletja. Pred našo dobo se končno pojavijo imena: Jančič, Slomšek, Majar - Ziljski, Sket, končno mehki Meško.

Ko se spomnim njih, vidim tudi kopico ljudi, ki korakajo iz glasovalnega lokala v borovljem Karavankenhofu. V gumbnicah imajo frankfurtske koke, vpivajo »Heil Kärnten!«, med seboj pa govore slovensko. Nas gledajo izpod čela.

Enajstega oktobra mi presunljivo živčajo in vpivajo na ušesa: »Horuk über den Loibl!«

Danes, hej, kdo se danes pri nas briga za Koroško! »Gospodarski Zvon« in »Jugoslovanska Matica«, že, že, ... toda kdo med nami, kdo na ulici, kdo v ročini? Mnogo več zanimanja zdaj v — italijanskem zunanjem ministrstvu, ko pri katerikoli slovenski organizaciji. Aktivnega zanimanja. Kdo vzdržuje pri nas krepke stike preko vsiljene nam meje? Kdo podpira koroško mladino, kdo zbira knjige, kdo privablja koroško ljudstvo k nam, da bi se tu uživalo z nami v enoto, kdo stiker skrbi za tisoč let zasluženi in ne po jeziku, pač pa po duhu germaniziranimi ter sedaj zapuščenimi stvarmi in moralno?

»Robske duše«. Ta očiček je zabolel kakor udarec s pasjim bičem.

Robske duše, ki so pozabile že na štatum plebiscita in so ga pomotoma v krogodolskem članku objokavale dne 10. septembra, se zanimajo danes v prvi vrsti za to, kako bodo bolj uspešno obrekovale političnega nasprotnika in mu kradle osebo čast.

Danes se robske duše brigajo tudi še za mnoge druge stvari. Ves čas se v Sloveniji nadaljuje nizko osebno nasprotovanje, cepkanje, mržnja, intrige in temu sledeči razkoli in slično. Takšni dušni prepripi so danes naša vsakdanja dušna paša. To je format našega življenja.

Globoko vod grdim, sivim mrzlim peplom tli naš, da se vesim nismo in ne bomo biti robske duše. Toda razni članki, ki se ob obletnicah pišejo in ... ne čitajo, večinoma ne prihajajo iz sre in ne segajo v erca. Vsi čutimo, da se dušimo, vsi čakamo odrešenja tudi iz teh lastnih okov, ki so strašnejši od zlomljenih avstrijskih. Teh so nas rešili drugi, v bitkah od Marne do Sibirijske. Okov svoje druge prirode se moramo rešiti sami. Prej ne smemo misliti na to, da bomo imeli Slovenci kaj aktivne udeležbe na velikem delu Jugoslavije, ki ima nalogo, da politično osvobodi i Dravo i Sočo.

Dos. Jaga oktobra je koroški plebiscit. Desetega oktobra pravoslavne stila je obletnica kumenevane Kosovo... Med obema datuma je razlika ... stilu.

Začetek odločilnih demokratskih posvetovanj

VELIKA UDELEŽBA. — ZASTOPNIKI IZ SLOVENIJE. — UGODEN POTEK POGAJANJ.

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Danes so iz vseh delov države prišli v glavna posvetovanja delegati iz Slovenije. Udeležba je izredno velika. Iz Slovenije so navzoči poleg poslancev: podpredsednik načelstva Josip Turk in dr. Kramer iz Ljubljane ter dr. Lipold iz Maribora. Zbrali so se tudi vsi poslanci; odsotnih je le sedem.

V demokratskem klubu so se ves dan vršile konference, da se omogoči gladek potek jutrišnjega zborovanja in se najde formula, ki bi zadovoljila obe stališči. V glavnem gre za taktična vprašanja in za vprašanje presoje raznih dogodkov, ki so se odigrali v zadnjem času. Debata v glavnem odboru bo trajala gotovo dva dni. Vodil jo bo podpredsednik demokratske stranke dr. Krstelj. Dogovorjeno je,

da se bodo najprej oglašili delegati posameznih okrožij, odnosno oblasti. Gosпода Davidović in Pribečević pripravljata obširne eksposéje. Radi velike udeležbe se bo seja glavnega odbora vršila v dvorani skupščine.

POSVETOVANJE. DAVIDOVIČEVE SKUPŠČINE.

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Danes so konferirali pri predsedniku narodne skupščine dr. Ribarju gg. Davidović, Tomljenović, Veljković in Smoljaka. Po skoro dveurni konferenci je bilo sklenjeno, da treba zastopati na jutrišnji seji glavnega odbora demokratske stranke stališče sporazuma s Hrvati. V tem oziru je mišljenja s demokratske stranke povsem enotno, gre le za vprašanje taktike.

Spori v zemljoradniški stranki

IZKLJUČITEV GLAVNEGA TAJNIKA KOMADINIČA.

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Danes je zemljoradniški klub dobil obvestilo, da je vlada odklonila njegovo zahtevo za ukinjenje naredbi od 4. septembra, s katero se urejuje agrarne razmere v Dalmaciji. Klub je sklenil, da odpotuje jutri zvečer v Dalmacijo. Vendar pa med poslanci ni razpoloženja za pot v Dalmacijo, marveč se je proti temu pojavila opozicija.

Zelo živahna razprava se je vršila o predstoječem strankinem kongresu v Banjaluki, kjer bo prišlo do velikih vsehlev. Med drugim je klub na pr. sklenil predlagati kongresu izključitev dosedanjega diktatorja in strankinega glavnega tajnika Milana Komadiniča, katerega opozicija, da je imel tajne zveze z bolgarskim poslanikom v Beogradu in s komunisti. Odpor pa je tudi proti temu sklepu.

Radikalni voditelji proti reviziji ustave

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Včeraj in danes so se vršile konference radikalnih ministrov in nekaterih radikalnih voditeljev. Sklenilo se je, da se z odločitvijo počaka, dokler ne bo demokratski klub dočel bodoče smeri, svoje politike. Z ozirom na strujo, ki se je pojavila na sornorskem kongresu z zahtevo po reviziji ustave, je ministrski predsednik Pašić na teh konferencah zahteval od vseh radikalcev, da se izjavijo o teh vprašanjih. Vsak posebej so nato voditelji izjavili, da se protivijo takšnemu revizijskemu pokretu in da vztrajajo v ustavovernosti.

Kongres jugoslovanskih arheologov

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Včeraj dopolnje je bil v dvorani stare univerze odprt prvi kongres jugoslovanskih arheologov, katerega so se udeležili upravitelji in ravnatelji naših muzejev ter drugi naši arheologi in umetniki z zgodovinarji, med drugimi arheolog iz Sarajeva, dr. Mantuani in dr. Cankar iz Ljubljane. Zborovanju je prisostvovalo več gostov strokovnjakov. Za predsednika kongresa je bil izvoljen g. Truhelka iz Sarajeva, za častnega predsednika pa g. Vajfert, guverner Narodne banke, ki ima velike zasluge za arheologijo v naši državi. Na zborovanju so razpravljali predvsem o zakonu o muzejih; bil je izvoljen ožji odbor, ki bo predložil kongresu svoje predloge v odobritev. Govorili so tudi o činu uradništva muzejev, kongres je soglasno sklenil, da morajo imeti uradniki arheoloških institucij strokovno vseučiliško izobrazbo. Dr. Hoffler iz Zagreba je imel zvečer ob 6. uri lepo uspelo predavanje o »značaju hrvaškega narodnega muzeja« v Zagrebu, ki je največji in najbogatejši muzej v državi.

Na današnji seji so pretresali zakon o zaščiti starin. Kongres je konstatiral, da so naše bogate starine zelo slabo zaščitene in da se jim ne obrača dovolj pozornosti. V tem oziru je bilo sprejetih nekoliko različnih sklepov, ki se bodo sprejeli v resoluciji kongresa. Popoldne so si udeležniki ogledali zna menitosti Beograda; jutri bodo odšli v notranjost države, da si ogledajo največje srbske samostane v Ravanici in Manasiju.

10. OKTOBER.

Le en večer se odnovev skandanzosti! Da duška narodni zavesti! Brat spomni se brata!

Sestra ti tudi svoje sestre?

Udeležite se

MANIFESTACIJE ZA KOROTAN V LJUBLJANSKEM UNIONU ob 7. zvečer.

Kronski svet

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Kakor doznava vaš dopisnik, je vlada pozvala kneza Arzena in princa Pavla, da prideta v Beograd radi kronskega sveta v zadevi princa Gjorgja. Knez Arzen in princ Pavle prideta v Beograd v sredo zvečer. — Po vesteh nekaterih listov pa se bo kronski svet zavlekel in se morda sestel šele po kumanovskih elavnostih.

Italija ne da kredita Reki

Beograd, 9. oktobra. (Izv.) Današnja beogradska »Tribuna« prinaša dopis z Reke od 7. t. m. v katerem pravi, da se je tam vršilo zelo važno zborovanje združenja trgovcev in industrižborov in takozvanega akcijskega odbora, katerega vodi znani inženjer Rubinić. Na tem zborovanju se je predložila brzojavka italijanskega finančnega ministra, po katerem rimska vlada odbija zahtevano pomoč v oni meri, kakor so jo zahtevali nacionalni blok in fašistovski razpoloženi trgovci, ki so radi tega bili sami v Rimu. Po informacijah iz italijanskega ministrstva za zunanje stvari, se je ta pomoč odrekla zato, ker je proti pomoči protestiral Zanella pri de Facti in zakladnemu ministru Paratoru. Ko se je brzojavka predložila na zborovanje sklenili, da se skliče javne skupščine na več krajih v mestu in da se protestira proti Zanellovi politiki. Rubinić je predlagal, da se brzojavno protestira pri de Facti in Paratoru proti Zanelli.

Fašisti proti pomoči Avstriji

Rim, 9. oktobra. (Izv.) Mussolini je brzojavno vprašal ministrskega predsednika De Facto, zunanjega ministra Schanzerja in zakladnega ministra Paratoreja ali ne smatrajo za potrebno, da z ozirom na protitalijansko pisanje avstrijskega časopisja ustavijo izplačilo drugega obroka italijanskega predujma v zneske 36 milijonov lir. Schanzer je odgovoril, da je pred dnevi dal italijanskemu poslaniku na Dunaju nalog, naj doseže izpremembo v pisavi avstrijskih listov.

Novi tridentni guverner.

Rim, 9. oktobra. (Izv.) Kot naslednik guvernerja Credara, ki je vsled dogodkov v Južni Tirolski podal svojo ostavko, bo najbrže odšel v Trident milanski prefekt Lusignoli.

ITALIJANSKI KOMISAR ZA AVSTRIJO.

Rim, 9. oktobra. (Izv.) Italijanska vlada je imenovala posl. Beneduceja za predsednika kontrolne komisije za avstrijsko posojilo. Beneduce je pristal socialističnih reformistov ter je bil svoj čas minister za javna dela in socialno skrbstvo.

Važen politični sestanek v Benetkah

DALEKOSEŽNA POSVETOVANJA MED DR. BENEŠEM IN SCHANZERJEM.

Benetke, 9. oktobra. (Izv.) Danes dopoldne so se v hotelu Danileli pričela posvetovanja med češkoslovanskim zunanjim ministrom dr. Benešem, ki ga spremlja italijanski poslanik v Pragi, in med italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem, ki je dospel semkaj v spremstvu češkoslovanskega poslanika v Rimu. Razpravljala bosta o političnih in gospodarskih vprašanjih, ki interesirajo obe državi.

Rim, 9. oktobra. (Izv.) »Il Mondo« piše v svojem uvodniku: Sestanek med dr. Benešem in Schanzerjem bo vsekakor imel večje uspehe, kakor se pričakuje ali kot naznanjajo uradni komunikacij.

Sestanek ni važen le za Češkoslovansko, temveč za celo Malo antanto. Brez Male antante ni mogoča rešitev orientskega vprašanja. Italija ne sme smatrati Male antante ne kot predstražo Rusije ne kot novo Avstrijo. Z njo mora sodelovati s polnim zaupanjem.

Oficijska »Tribuna« piše, da je intencija za ta sestanek izšla od dr. Beneša in da presenečenja niso izključena. Mogoče da bo dr. Beneš pojasnil, zakaj je njegova vlada pri pogajanjih v Ženevi nastopila za to, da se nobeni državi ne sme pri avstrijski finančni kontroli dati privilegirane stališča, vsled česar je bila Italija nekoliko razžaljena.

Obnovitev konference v Mudaniji

RUSIJA ZAHTEVA UDELEŽBE TUDI ZA SEBE.

Carigrad, 9. oktobra. (Izv.) General Harrington je danes dobil instrukcije iz Londona, vsled česar se popoldne zopet prično pogajanja med zavezniki in Turki London, 9. oktobra. (Izv.) Angleška vlada je sklenila ratificirati v soboto v Parizu doseženi sporazum med Poincaréjem, Sforzo in Curzonom, vendar pa le, ako sklepe sprejme tudi turška vlada. Ako jih ne sprejme, se tudi Anglija ne smatra več vezanim.

V splošnem se presoja položaj zopet mnogo bolj ugodno, ker govore carigradske vesti tudi o znakih popustljivosti na turški strani. Skrb zbujajo le še nestano intrigriranje sovjetske vlade v Moskvi, ki si z vsemi možnimi prizadevi prepreči, da bi se dosegel sporazum brez njenega sodelovanja. V Londonu vendar upajo, da Turčija ne bo šla na boljševiski lim, ker bi se s tem izročila Moskvi na milost in nemilost.

Pariz, 9. oktobra. (Izv.) Vlada je na svoji sinočnji seji odobrila sobotni sporazum glede koncesij, ki naj se stavijo Turčiji na konferenci v Mudaniji. Kakor se zadržuje, je dobil francoski zastopnik pri angorski vladi iz Pariza naročilo, naj porabi ves svoj vpliv v to, da bo na sklepe pristal tudi Kemal-paša. Zato se

v Parizu trdno nadejajo, da bo konference v Mudaniji, ki se je danes že obnovila, toplot dovedla do uspeha in da pride morda še nocoj do sporazuma.

London, 9. oktobra. (Izv.) »Times« meni, da se je položaj na bližnjem vzhodu olajšal in razmerje med Londonom in Parizom izboljšalo.

RUSKI PRITISK PROTI SPORAZUMU V MUDANIJU.

London, 9. oktobra. (Izv.) »Times« javlja iz Rige, da je po poročilu od zanesljive strani izvrševalni odbor sovjetske vlade naročil svojemu zastopniku v Angori, naj sporoči tamonjski vladi, da bo sklenila Rusija vsak dogovor, ki bi se smatrala med Kemalisti in Veliko Britanijo ter drugimi državami glede vprašanja Dardanel brez vednosti Rusije, kot kršitev med Rusijo in Turčijo v Karu sklenjenega dogovora in da bo povzročil resno berlo resne posledice.

Berlin, 9. oktobra. (Izv.) Kakor doznava vaš poročevalec, bo Čiherin poslal antanti novo noto, v kateri bo zahteval, da se udeležijo zastopniki Rusije, Ukrajine in Gorgije ne le konference glede morskih ožin, v kar so zavezniki že privolili, temveč tudi konference v Mudaniji

Grčija se odreka Traciji

PRITISK VENIZELOSA IN FRANCJE.

Pariz, 9. oktobra. (Izv.) Kakor javlja Agence Havas, je grški ministrski svet sklenil, dati svojim delegatom v Mudaniji navodilo, da imajo v vprašanju Tracije popustiti le po soglasnih sklepih zaveznikov. Brzojav, ki ga je poslal Venizelos, svetuje, naj se opusti stališče nepopolne nepopustljivosti. Zato bo vlada sprejela predlog o izpraznitvi Tracije in bo nadaljevala pogajanja le še glede roka za izpolnitev.

Francoska intervencija.

Pariz, 9. oktobra. (Izv.) Kakor javlja »Petit Parisien« iz Aten, je francoski poslanik v Atenah svetoval grški vladi, naj sprejme predloge zaveznikov glede izpraznitve Tracije. Poslanik je izjavil, da bi se podvzeli zelo resni koraki, ako bi grška vlada odklonila te predloge.

Italija pograbi Dodekanez.

Pariz, 9. oktobra. (Izv.) Tukajšnji italijanski poslanik grof Sforza je izjavil Poincareju, da Italija pristaja na pariški

sporazum le pod pogojem, da se razveljavi svoj čas med Italijo in Grčijo sklenjena pogodba glede Dodekaneza in se Grčija odpove vsem eventualno il iz te pogodbe izvirajočim pravicam. Kakor poročajo iz Rima, je podal enako izjavo italijanski zunanji minister Schanzer grškemu poslaniku v Rimu.

Ceprav je že Giolitti izjavil, da se Italija ne smatra več vezane na ta dogovor iz leta 1919., je vendar italijanska vlada to izjavo ponovila. S tem hoče Italija poseben povdariti na odklanja, da bi Dodekanez služil kot kompenzacija za izgube Grčije v Mali Aziji in Traciji.

Jugoslavija ne bo izrabila grške stiske.

London, 9. oktobra. (Izv.) »Times« javlja iz Aten, da Jugoslavija in Romunija ne bosta poskušali vplivati na končne sklepe konference v Mudaniji. Beogradska vlada je dala v Atenah zagotovilo, da ne bo iz nesreče Grčije skušala doseči kakih koristi za sebe.

KRALJ KONSTANTIN SE SLOVESNO ODREKA PRESTOLU.

Pariz, 9. oktobra. (Izv.) Havas javlja iz Aten, da je posebna izjava uradnega organa vlade včeraj objavila izjavo kralja Konstantina, da se odreče prestolu.

Sport

Važnejše zunanje nogometne tekme. Zagreb: Concordia : Hašk 6 : 2 (2 : 1)! Kombinirano moštvo Ilirija-Sparta : Hašk-Concordia 3 : 2 (2 : 1).

Beograd: Reprzentanca Zagreb je z lahkoto premagala reprezentanco Beograda z 11 : 2. Upl. ki so se z ozirom na lanski rezultat (4 : 1) stavili na beogradsko moštvo, niso bili upravičeni.

Dunaj: V sled deževnega vremena sta odpadli tekmi Hertha : WAF. in Floridsdorfer : Vienna. Prvak je zopet doživel hud poraz po Admrl. Rapid je moral vsled neodločne tekme oddati eno točko Simmeringu. Posamezni izidi so nastopni: Simmering : Rapid 1 : 1 (1 : 0), Wacker : Amateure 1 : 1 (0 : 0), Admira : Sportklub 5 : 1 (1 : 0) L.

Obletnica

Kako slave današnji dan nast nasproti-
niki in renegati?! Poročila o pripravah
so obetala slave v velikem obsegu.

Kako so sklenili počastiti spomin da-
našnjega dne naši rojaki Slovenci na Ko-
roški Slovenec? »Koroški Slovenec«
načrt: »Zbirajmo za mladino, nje izob-
razbo.«

Kako obhajamo spomin mi?!!
Manifestirajmo mirno za naše brate
in njih pravice.

Udeležimo se shoda v Unioinu ob 7. uri
zvečer. Polasnil se bo položaj. Med go-
vorniki nastopi tudi predstavnik Central-
nega odbora »Narodne obrane« g. Ristič.

Trakija

Ni ga jutra že nad mesec dni, da se
ne bi imenovalo po vseh listih ime Tra-
kije. Odkar je stopila v ospredje mož-
nost revizije sevrškega mirovnega skle-
pa, je na vrsti neprestano Trakija. Zla-
sti pa odkar je po grški katastrofi v Ma-
li Aziji postala Trakija za Turke lažje
dosegljiv cilj, za katerega je takorekoč
že glavno delo opravljeno.

Kot Trakija se računa danes ozemlje
na zapadu od Carigrada nekako do spo-
dnega toka reke Mesta ali Rarasu in do
govorja Kušlar, pod katerim izvira reka
Arda, ki se ravno pri Jedrenu izliva v
Marico. Na severu se je računal k Tra-
kiji ves svet do turško-bolgarske meje,
kakor je obstajala pred letom 1912, na
jugu pa do morske obale. Sedaj se obič-
ajno razlikuje vzhodna Trakija, to je
vse kar leži vzhodno od spodnje Ma-
rice, od zapadne Tracije.

Nekdaj je imela Trakija, ki je eden
najstarejših teritorialno-političnih pojmov
na Balkanskem polotoku, mnogo večji
obseg nego smo ga ravno kar označili.
Trakija je bila že v zgodnjem starem ve-
ku samostojno kraljestvo, ki je segalo
na sever do govornja Balkana, takrat Ha-
emus imenovanega, na severozapadu pa
tudi v porečje gornjega Iskra in gornje
Strume. Obsegala je poleg današnje Tra-
kije tudi vso južno Bolgarijo s Sofijo in
Custendilom vred, celo naše Pirotsko
okrožje. Svojo samostojnost so Tračani,
ki so bili poseben narod, obdržali do rim-
ske dobe in dolgo tudi še pod rimsko
nadoblastjo. Koncem starega veka so se
povsem pogrčili in poromaničili; od šeste-
ga stoletja dalje se traški jezik nič več
ne nahaja med živimi.

Za časa slovanske naselitve je Traki-
ja, posebno pa današnja Trakija, dobila
relativno najmanj slovanskih priseljen-
cev. Carigrad in druga obrežna mesta s
svojimi posadkami so bila preblizu. Za-
to se je tu najbolj ohranila pred slovans-
ka nomenklatura. Pozneje je bila Tra-
kija vedno najhujše bojišče med Bolga-
ri in Bizantinci, Bolgari so si mogli s
največjimi napori osvojit celotno severni
del stare Tracije, to je v glavnem dana-
šnja južna Bolgarska ali Vzhodna Rume-
lija. Tako se je obseg Trakije pričel vsi-
polagoma krčiti v svoje južnejše dele. Ta
južna Tracija je ostala Bizantincem do
turške invazije.

Trakija je bila prva dežela na evrop-
skih tleh, ki so se je polastili Turki, že
v sredini 14. stoletja. Tu so se Turki za-
čeli naseljevati v velikih množinah in si-
cer kmalu v prvi dobi. Trakija je namreč
po svoji površini, po gorskem juž-
nem podnebnju, stepnem značaju podobna
Mali Aziji, zato je mikala k naselitvi.
Tako je dobila Trakija izmed vseh ev-
ropskih dežel največ turškega prebiva-
stva, kakor je bila prej ohranila največ
krškega življa.

Najnovejša politična zgodovina Traki-
je je znana. Leta 1878. so prideli naj-
severnejši njen del še k Vzhodni Rume-
liji, ki se je leta 1885. združila z Bolga-
rijo. Leta 1912 — 1913 bi imela vsa Tra-
kija do črte Enos-Midia pripadati Bolga-
riji, a s porazom na Bregalnici so si Bol-
gari zaigrali tudi skoro vso vzhodno
Trakijo z Jedrenom, obdržali pa so za-
padno Trakijo z Dedeagačem, dasi brez
železniške zveze do nje. Slednjo z

vsem desnim bregom Marice so dobili
kot koncesijo od Turčije pred svojim za-
hrbnim napadom na Srbijo.

Z izidom svetovne vojne so Bolgari iz-
gubili južni, to je primorski pas zapadne
Trakije, dočim so obdržali goratega se-
vernega, to je porečje reke Arde. Vzhod-
na Trakija, bolgarska kar turška, je
postala istotako grška last.

Doslej še ni jasno, ali gre pri odlo-
čanju vzhodne Trakije za njen obseg v
letu 1913 ali v onem iz leta 1915. Bržko-
ne korekture, dogovorjene med Nemčijo,
Turčijo in Bolgarijo, antanta sploh ne bo
vzela v poštev, marveč se bo držala v
glavnem meje iz leta 1913.

Glede turške zahteve po plebiscitu v
zapadni Trakiji je gotovo misliti le na
grški primorski pas, ne pa za severnega
bolgarskega.

Po vseh dosedanjih študijah in podatkih
— statistike še ni nikake — je gotovo,
da je bolgarski življenjski vseh Trakiji naj-
manj, naravnost prav malo zastopan.
Razmerje med Turki in Grki pa je ne-
gotovo; prvi prevladujejo po notranjo-
sti, drugi pa v širokem pasu ob obali.
Kljub temu pa sodi prometno, gospodars-
ko zapadna Trakija z dolino Marice
Bolgari.

Politične beležke

† Dva ustanovna občna zbora JDS
sta se vršila preteklo nedeljo, in sicer
dopolodne v Dol. Logatecu in popoldne
v Gor. Logatecu. Predsednikom organi-
zacije v Dol. Logatecu je bil izvoljen
gosp. Ivan Doljak, v Gor. Logatecu pa
gosp. notar Tavzes. Na obeh zborova-
njih je poročal gosp. dr. Dinko Puč iz
Ljubljane tako o programu kot orga-
nizaciji stranke in o političnem polo-
žaju. Njegova izjava je bila sprejeta
z velikim odobravanjem. Zlasti
lepo obiskano je bilo popoldansko
zborovanje v Gor. Logatecu, katerega
se je udeležilo zelo mnogo najodlič-
nejših posestnikov iz Logateca in oko-
lice, pa tudi uradništvo je bilo dobro
zastopano. Na predlog gosp. predse-
dnika Tavzesa je bila tudi sprejeta sle-
deča resolucija soglasno: »Krajevna
organizacija JDS v Gornjem Logatecu
izreka vodstvu stranke svoje popolno
zaupanje; izjavlja, da odobruje popol-
noma vladno akcijo proti draginji in
pozivlje vlado, da vztraja na tej poti;
izreka se proti reviziji ustave v sedan-
jem trenutku, ko zahteva zunanje in
notranje politični položaj močne vlade
in je treba rešiti celo vrsto perečih go-
spodarskih vprašanj; kar najodločneje
obsoja vsako cepljenje naprednih sil
v sedanjem tako opasnem trenutku;
pozivlje vlado, da z vso energijo vztra-
ja pri pogajanjih z Italijo na tem, da
se razmejitev med obema državama
kar najbolj pospeši in izvede tako, da
ne bo ogrožena gospodarska existen-
ca prebivalcev Logateca; v vsakem
slučaju je treba varovati katastrofalno
mejo; v tem pogledu naj da vlada po-
gajanja vodečim organom povsem do-
ločna in jasna navodila.«

† Demokratska stranka za maribor-
sko oblast pripravlja oblastni zbor za-
upnikov v najkrajšem času.

† Slovenski Narod proti demo-
kratski stranki. »Slovenski Narod«, ki
je že prej izjavil, da ni več glasilo
JDS, je včeraj odkrito nastopil proti
demokratski stranki. Apel, ki ga je
objavilo načelstvo JDS vlogil kleri-
kalno - komunistični opasnosti za slo-
žen nastop vseh naprednih volilcev
pri prihodnjih občinskih volitvah v
Ljubljani, je naletel pri gospodih oko-
li »Slovenskega Naroda« na gluha
ušesa. Gospoda hoče razdor v napred-
nih vrstah za vsako ceno. Glavno od-
govornost zanj nosi dr. Vladimir Rav-
nihar, ki je menda zadnji poklican, da
dela zdražbe in poplačuje demokratski
stranki zasluge, ki jih ima baš ona na
vseh poljih našega naprednega javne-
ga življenja, z rovarjenjem proti njej.

† Militarizem in naša država. Beo-
grajski »Balkan« prinaša sledečo no-
tice: Mnogi naši nasprotniki kričijo,
da je naša država imperialistična in
militaristična. Kričijo pa tudi oni, ki
sami vzdržujejo največje armade. Od
vseh držav na svetu imajo največ vo-
jaštva ruski boljševiki, ki držijo po-
d orožjem 1 milijon 400.000 mož. Za Ru-
sijo sledijo po vrsti: Kitajska 1 milijon
80.000, Francija 818.000, Abesinija
517.000, Japonska 302.000, Poljska
290.000, Italija 250.000, Anglija 237
tisoč, Španija 216.000, Amerika 158
tisoč, Turčija 188.000, Rumunija 165
tisoč, Češkoslovaška 158.000 in konč-
no naša kraljevina s 150.000 mož. Šte-
vilke najboljše dokazujejo, v koliko je

čudimo se mu je, da ima drzno čelo,
ne oziraje se na velike interese na-
prednih organizacij, zopet ponavljati
svojo žalostno in klaverno zgodovino.

Demokratska stranka bo tudi to dr.
Ravniharjevo neznačajnost in pusto-
lovščino prenesla, kakor jo je prenesla
Narodno - napredna stranka l. 1908.,
ko je nastopil v Ljubljani kot »samo-
stojen« kandidat, podpiran in voljen
od Nemcev ter klerikalcev. Tudi »Slo-
venski Narod« naj si bo na jasnem,
da ga bo doletela zaslužena kazen, če
se je na stara leta iznevelil vsej svoji
50letni tradiciji. Ako pa že hočejo go-
spodje dr. Triller, dr. Ravnihar, dr.
Konrad Voduček, Dragotin Hribar,
Ivan Knez in drugi od grupe pri »Slo-
venskem Narodu« imeti svojo stranko,
naj si jo osnujejo brez demokratskih
organizacij. Zato je višek politične
grdobije, ako zanaša »Slovenski Na-
rod« razdor tudi še v organizacije de-
mokratske stranke. Tako n. pr. je vče-
raj poskušal pri »Gospodarskem in
naprednem društvu za šentjakovski
okraj« s tem, da prinaša o njegovi so-
botni seji lažnivo poročilo. Dejstvo
je, da je bilo soglasno sklenjeno, da
predsednik Likozar podpiše apel na-
čelstva JDS. Sklep je bil napravljen
brez vsakega terorja in pritiska. Gosp.
Likozar je poslevoedečemu predsedni-
ku JDS gosp. dr. Puču dejal, da se ga
lahko javi med podpisanimi, ako bo
društvo podpis odobrilo. Tako je pri-
šel podpis gosp. Likozarja čisto pravil-
no na oklic. Za »Slovenski Narod« se
ne spodobi, da prinaša lažniva poročila
z očitno tendenco, delati še v de-
mokratskih vrstah zgago. Ako je par
ljudi, ki so pripravljeni menjati stran-
ko kakor srajco, ne sme dr. Ravnihar
tega zahtevati tudi od značajnih ljudi.

† Volilna raca. »Slovenski Narod«
je slišal, da bodo občinske volitve v
Ljubljani odgojene.

† Druga ali tretja stran? Katera
velja? Bernotov »Napreček« pravi na
drugi strani po »Slovenecu«, da nič
verjeti demokratom, Zerjav samo ob-
ljublja, da bo vse ceneje, pa ne bo. To
je le volilni lim! Tik zraven pa pove
isti list: »Ukrepi centralne vlade ka-
žejo danes, da smemo pričakovati v
kratkem primernejšo ravnotežje go-
spodarskih interesov vseh slojev drža-
ve.« — Res, težko je včasih biti soci-
jalist in želiti obenem padec i Zerja-
va i cen. »Slovenec« se je odločil za
prvo, »Napreč« pa je bolj kompromi-
sen, in Zerjava na polovici lista napad-
la, na drugi polovici pa brani. Eno bo
že pravo, si misli Bernot in se v tem
ne moti.

† Zavrnen radičevsko - frankovski
priziv. Pri občinskih volitvah v Vi-
rovitici je bilo izvoljenih tudi 13 (nesre-
čno števil!) radičevskih in frankovskih
občinskih svetnikov. Ti občinski svet-
niki niso hoteli priti in njihovi man-
dati so bili anulirani. To pa radičev-
skim in frankovskim občinskim svet-
nikom ni bilo prav in vložili so priziv
na pokrajnsko upravo v Zagrebu. Pa
priziv je bil zavrnen in za 13 mest v
občinskem svetu so razpisane — nove
volitve.

† Militarizem in naša država. Beo-
grajski »Balkan« prinaša sledečo no-
tice: Mnogi naši nasprotniki kričijo,
da je naša država imperialistična in
militaristična. Kričijo pa tudi oni, ki
sami vzdržujejo največje armade. Od
vseh držav na svetu imajo največ vo-
jaštva ruski boljševiki, ki držijo po-
d orožjem 1 milijon 400.000 mož. Za Ru-
sijo sledijo po vrsti: Kitajska 1 milijon
80.000, Francija 818.000, Abesinija
517.000, Japonska 302.000, Poljska
290.000, Italija 250.000, Anglija 237
tisoč, Španija 216.000, Amerika 158
tisoč, Turčija 188.000, Rumunija 165
tisoč, Češkoslovaška 158.000 in konč-
no naša kraljevina s 150.000 mož. Šte-
vilke najboljše dokazujejo, v koliko je

opravičeno kričanje zunanji in notra-
nji nasprotnikov naše kraljevine.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Torek, 10.: Zaprt.
Sreda, 11.: »Jack Straw« Izv.
Četrtek, 12.: »Romantične duše«. B.
Petek, 13.: »Jack Straw«. E.
Sobota, 14.: »Hedda Gabler«. D.
Nedelja, 15.: »Hedda Gabler«. Izv.
Ponedeljek, 16.: »Hedda Gabler«. A.
Začetek vselej ob osmi uri zvečer

Ljubljanska opera.

Torek, 10.: »Triptychon« E.
Četrtek, 12.: »Lakme«. A.
Sobota, 14.: »Carmen«. B.
Nedelja, 15.: »Madame Butterfly«. Izv.

Mariborsko gledališče.

Torek, 10.: Večer dramatičnih plesov:
gđ. Kratinove iz Hellerau. Izv.
Četrtek, 12.: Baron Trenk. Izv.
Petek, 13.: Revizor, dijaška predstava
ob 15.

Ljubljanska opera je bila otvorena
v nedeljo zvečer s »Prodano nevesto«.
Predstava je zanimala zlasti zaradi pr-
vega nastopa g. Betetta in je bila seve-
da razprodana. Na vlišku pa ni bila, kar
gre na rovaš velikemu številu novih pev-
cev. Obširneje o njej še izpregovorimo.

V petek, dne 13. oktobra se vrši v
dvorani Filharmoničnega društva v Lju-
bljani koncert operne in koncertne pev-
ke g. Zdenke Gregurič iz Celja. Gospa,
soproga poročnika v Celju, je študirala
koncertno in operno petje pri znamenit-
nem prof. Filipu Forstenu na Dunaju ter
dovršila pri njem popolno koncertno in
operno šolo. Forsten je na glaslo, po ce-
lem svetu kot eden najboljših profesor-
jev solopetja, ki je imel samo izbrane
učenke. Gospa Greguričeva ima naštetu-
ran cel operni repertoar, za časa svoje-
ga bivanja med nami Slovenci, je pa na-
tanočno proučila tudi vso našo slovensko
oziroma sploh jugoslovansko solistično
literaturo. Kdor jo je imel priliko čuti,
se je tako o njenem glasu, kakor tudi o
njenem predavanju izražal najpohvalnej-
še. Koncert se vrši v petek ob 8. uri zve-
čer v Filharmonični dvorani in so vstop-
nice za ta koncert v predprodaji od dan-
es naprej v pisarni Glasbene Matice,
Gospiska ulica 8. I. nadst.

Plesni večer Kratinove v Mariboru.
Mariborsko gledališče je povabilo gđ.
Valerijo Kratinovo profesorico Dalcroze-
jeve šole v Hellerau, da priredi tudi v
Mariboru »Večer dramatičnih plesov«.
Umetnica se je temu povabilu odzvala
in nastopi v mariborskem gledališču da-
nes, dne 10. oktobra. Opozorjamo na to
posebno prireditev, ki bo za Maribor ne-
kak popolnoma novega. Valerija Kri-
tinova nastopi s istim sporedom, kakor v
Ljubljani in izvaja tudi ples brez glas-
be. Ker je umetnica na svoji turneji po
Jugoslaviji žela sijajne uspehe, ji želimo
isto tudi v naprednem Mariboru.

Razstava »proljetnega salona«. Da-
nes se odpre v Zagrebu v umetniškem
paviljonu 15. razstava »proljetnega sa-
lona«.

Umetniška šola »Probuda« v Lju-
bljani. Vpisovanje za vse oddelke (slikar-
ska in kiparska šola, grafika, tipografija,
fotografija, narodna ornamentika in sli-
kanje na fresko) se vrši dne 15. oktobra
od 15. do 17. ure in dne 16. oktobra od
16. do 17. ure pri voditelju šole akad.
slikarju Franju Sterletu na teh. srednji
šoli (priliježje desno). Sprejemajo se da-
me in gospodje. Za obisk je treba pla-
čati določen honorar. Natančni sprejem-
ni pogoji so razvidni na oglasu šolske
deske. Obenem se opozarja cenj. občin-
stvo na razstavo, ki se odpre dne 15.
oktobra ob 10. uri dopoldne istotam.
Odprta bo nekaj dni. Vstopnina je pro-
sta. — Šolsko vodstvo.

Sokolstvo

Ljubljanski Sokol naznanja svojemu
članstvu, da je pričel društveni sluga s
pobiranjem članarine. Kdor je še ni po-
pravil, naj stori to svojo dolžnost brez
odlaškanja, sicer se ga smatra izstopivšim
iz društva in se ga brezpogojno črta. —
Nadalje pozivljamo vse brate in sestre,
ki so menjali bivališče, da javijo svoje
nove naslove pisмено ali ustno Statistič-
nemu oddelku ljubljanskega Sokola, ki
posluje vsak delavnik od 18. do 19. ure
v odborovi sobi v Narodnem domu.

Sport

Ilirija (Ljubljana): Sturm 14 (Dunaj)
6 : 2 (2 : 2). Zaslužena zmaga Ilirije.
Lepa igra domačega notranjega tria.

Sedanja jesenska nogometna sezona
ni bila dosedaj, kar se tiče večjih ali
mednarodnih tekem, tako plodovita, kot
n. pr. prošla pomladanska. Za težje tek-
me pride dosedaj v poštev v prvi vrsti
le Ilirija, ki pa je — ne po svoji urvidi —
izgubila v septembru tri lepe termine.
Da si naše občinstvo želi videti boljših
tekem z dobrih domačin ali pa z zna-
nimi inozemskimi klubi, nam priča lepo
števílo, ki je v nedeljo prisostvovalo tek-
mi med dunajskim Sturmom in našo Il-
rijo. Pa ne samo to. Tudi v interesu na-
šega nogometnega sporta je, da prihaja-
jo k nam klubi iz onih sportnih središč
inozemstva, ki so znani po svojih sport-
nih uspehih. S takimi tekmami vršijo na-
ši klubi tudi precejšnjo nacionalno nalo-
go. Zato Iliriji priporočamo, naj v tem
oziru vztraja na svoji dosednji poti.

Tekma je končala s popolnoma zaslu-
ženo zmago »Ilirije«, ki je nastopila zla-
sti v napadu v nekoliko spremenjeni po-
stavi: Oman kot srednji napadalec, Vid-
majer kot leva, Učak pa kot desna zve-
za. Ta trio nam je kljub vsled dežja
precej slabemu igrišču zlasti v taktičnem
oziru nudil tako lepo igro, da mu gre v
prvi vrsti zasluga za doseženi uspeh.
Vendar pa menim, da je Oman tipična
desna zveza in da bi se kot tak obnesel
še boljše. Krilci so bili na svojih mestih.
Branila sta bila dobra, čeprav se je pri
g. Pretnarju opazila pravilnost prislo-
vice »Navada je železna srajca«. Mnogo
bo še treba, da se bo odvalil precej ve-
hementnega načina svojega igranja. Po
dolgem času je nastopil zopet g. Pelan.
Nekdanji ljubljeneček publike je s svojimi
primadonskimi kapricami — kakor se
čuje, je bilo treba mnogo truda, da so
ga pridobili za to igro — precej izgubil
na simpatijah, čeprav je pri nedeljski tek-
mi svojo sicer ne pretežno nalogo časi-
no rešil.

Gostje nas niso zadovoljili. Pokazali
niso nič posebnega in svoja dva gola so
dobili le po naključju — dve enajstme-
trovki. Omeniti je le srednjega krilca in
požrtvovalnega golmana, ki je zelo si-
guuren pri visokih streljih, dočim mu nizki
strelji delajo precejšnje preglavice. Mo-
goče ga je oviral slabi teren.

Sodil je g. Volšek kakor po navam.
Opozoril bi ga pa na ono točko nogo-
metnih pravil, ki pravi, da mora sodnik
predsediti po situaciji, ali je v korist do-
tičnega kluba, kateremu se je zgodila kri-
vica, da se diktira prosti strel ali ne. G.
Učaku, kateremu je neki Dunajčan pod-
stavil nogo, je z diktiranjem prostega
strela naravnost pokvaril lep položaj, ki
ga je imel, ker je stal sam pred golom.

Vsekakor je nedeljska tekma pokazala,
da je Ilirija zopet dobila nazaj svojo sta-
ro formo, ki ji je prinesla že dokaj lepih
uspehov.

Druge nedeljske tekme.

Ljubljana: Jadran 5 : 3 (1 :
2). Zmaga Jadrana zaslužena; tekma je
bila prvenstvena. LASK : Sparta 3 : 1
(prv.). Primorje I. : Svoboda Ljubljana
7 : 2. Prijateljska tekma; vsled dežja
prekinjena po 60 min. Primorje I. lasten
gol. Primorje II. : Svoboda Moste 2 : 1.
Primorje bi z večjo pazljivostjo lahko
doseglo boljši rezultat.

GABRIJELA ZAPOLSKA:

Ljubezen na počitnicah

Roman.

»Pojdi grgrat!« je dejala osorno.

Obidowska je zmajala z glavo.

»Zaradi malo dežja ste takoj tako
zlovoljni,« je rekla, kakor bi jo hotela
miriti. »Gospodi iz mesta res ni nikoli
dovolj solnca.«

»Mar mislite,« jo je napadla Tuska,
vesela, da more na koga spustiti svojo
jezo, »mar mislite, da prihajamo v
vaše gnezdo zato, da gledamo vas in
pa dež?«

»Potem bi pa morali z Bogom skle-
niti pogodbo zaradi vremena.«

Tuska je spremila zgovorno gospo-
dinjo k vratom. Na mizi je zagledala
pismo od moža.

»Seveda, pismo! Še tega je bilo
treba!«

Raztrgala je ovoji in z ironijo začela
čitati ... Slučajno pa to pot Zebrowski
ni pisal o palmah, žimnicah in drugih
takih stvarih. Sporočil jej je, da je bil
v opereti, a potem ga je pregovoril
tovariš Kowalski, ki je tudi »slamnat
udovec«, da sta šla skupaj v restavracijo.
Pisal je, da se je v opereti dobro
bavala, a si na večerji pokvaril želo-
dec. A sedaj mu je že zopet dobro.
»Opereta, restavracija,« si je mislila
Tuska, ko je s tresočimi rokami zgi-
bala pismo ... »Bavajo se torej ...
vsi eo jednaki!« In ta Kowalski ima
celo prav čedno ženo, a jedva je odšla,
že hodi okrog ... Urediti si življenje
brez moških je najbolje ...

Vkljub temu se je oblekla jako
skrbno in se je potrudila, da bi bila
lepa.

»Naj vé, kaj izgubi,« je rekla med-
tem ko se je pogledala v zrcalo. Ker
je vedela, da Pita učinkovito dopol-
njuje njeno pojavo, jej je ukazala, naj
se belo obleče; v lase jej je zavezala
sivo petljo. Pokazati se je hotela pred-
vsem »distingvirano damo«, da bodo
spoznali ti ljudje, kaj je ona in kaj so
oni.

Ko pa je vesela družba s svojimi
blagodnečimi glasovi in z neprisljano
živahnostjo napolnila hišo s pristno ra-
dostjo, tedaj je začela pojemat i Tuski-
na »odličnost« in umetna napetost ka-
kor pod pritiskom svežega, močnega
vetra. Takoj, ko so prišli, je bila
Tuska neodločna in v zadregi. Toda
vaja se je začela takoj z razmahom in
temperamentom. Ko se je gospod Mar-
tin osvobodil svojega cilindra, se je
pokazalo, da je jako ljubeznjiv in in-
teligent mladenci. Markowska je
sedla k Pitti in jo je z veseljem ogledo-
vala.

»Kako mila je!« je rekla Tuski.
Pita je zardela ter je grizla svoje
ustnice.

Poržicki in Markowska sta se veselo
zasmejala.

»O, skuhala je rakal!«

Pa tudi Tusko je občila rdečica.

»O ... o ... tudi mamica je skuhala
rakal!«

»Tega mi nič več ne zmorem, kaj?«

je dejal Poržicki Markowski.

Preko Snapsinega obraza — šinila
siva senca.

»Gotovo ne!«

Tuska je bila vsa zadovoljna, da
ima nekaj, s čimer se ona druga ne
more ponášati.

»Predvsem se najpijemo čaja,« je
pretrgal Poržicki molk. »Prinesli smo
seboj kolačev, slaščic, sadja, a gospa
nam da čaja ... Sami si ga skuhamo.
Kje pa je moj samovar? — A ... že
res!«

Prasknil je v smeh, Tuska pa je po-
stala živoredeča. Zdelo se jej je, da
tudi Snapsja jedva zadržuje smeh. In
domišljala si je v tistem hipu, da je
igralce vse povedal bivši ljubici in sta
se jej oba posmehovala.

Poržicki je planil k sebi po samo-
var, Martin je tekkel za njim in Pita je
tudi sledila njunemu vzgledu. Malo na-
to so bili zopet tu s petrolejem, užiga-
licami, samovarjem, spiritom, vodo,
skratka z vsem, kar treba.

»Oh, ta Poržicki!« se je smejala
Markowska.

Gledala je nanj z velikim zadovolj-
stvom, kar je igralca vidno veselilo.

»Brez čaja in kolačev doma sploh
ne znamo poizkušati,« je rekel Por-
žicki.

Martin se je tudi pripravno sukal
okoli samovarja.

»Lahko bi se oženil, tako dobro ra-
zumeš gospodinjske posle,« ga je dra-
žil Poržicki. »Kot poročno darilo ti
pustim svoj samovar.«

»Še vedno je isti,« je rekla Marko-
wska in ga pozorno ogledovala.

Vstala je in se približala samovarju.
V misli zatopljena je stala nad plame-
nom, ki je z žoltim, toplim sijem raz-

svetljeval njen podbradek in tužno
navzdol potegnjena usta. Vsa njena
pojava je vsebovala nenavaden nimb
melanholije, lasten ljudem, ki nepri-
čakovano stopijo pred krsto jako dra-
gega jim pokojnika.

Kaj je takle droben samovarček,
takle žolt plamenček, ognjišče brez-
domcev in ubožcev? Toda ti spomini,
ta odlomek življenja nenadoma od
smrti vstalih, ki jih ožarja modrost re-
signacije! ...

Zimska jutra ... naglo vzbujanje iz
spanja ... ogrevanje rok ob toplih
čaršah ... memoriranje ulog ... hitro
par poljubov:

»Zdrava! Zbogom! — Izkušnja bo
dolgo trajala! — Glej, da se ne pre-
hladiš! — Ali imaš za obed?«

»Imam! Imam!«

Domače vesti

Gospodarsko

* **Minister dr. Zerjav** je prispel v nedeljo iz Ljubljane zopet v Beograd, kamor se je vrnil tudi minister pravde dr. Marković, ki se je mudil v Parizu.

* **Diplomatska vest.** Včeraj dopoldne je zunanji minister dr. Ninčič sprejel novega japonskega poslanika na našem dvoru, ki bo v nedeljo sprejet v svečani avdijenci od kralja, da mu izroči svoja akreditivna pisma.

* **Naši parlamentarci na Češkoslovaškem.** Češkoslovaški parlament je sestavil program za sprejem in bivanje članov našega parlamenta na Češkoslovaškem. Vlada češkoslov. republike je izrazila željo, da člani našega parlamenta v čim večjem številu obiščejo Češkoslovaško. Vlada tudi želi, da se obiska udeležijo jugoslovanski novinarji. Odhod iz Beograda je določen na dan 25. oktobra, prihod v Prago na dan 27. oktobra dopoldne. Iste dne popoldne si posetniki ogledajo Prago, pozneje pa se udeležijo prijateljske večerje. Dne 28. oktobra predpoldne: slavnostna seja češkoslovaškega parlamenta, kateri prisostvujejo tudi naši poslanci, po seji sprejem pri predsedniku republike Masaryku, popoldne dejeuner; zvečer slavnostna predstava v narodnem gledališču. Dne 29. oktobra dopoldne ogledovanje mesta Prage, zvečer koncert; dne 30. oktobra dopoldne obisk Karlovega Tina, popoldne izlet v Plzen, kjer si izletniki ogledajo škodine tovarne in plzensko pivovarno; dne 31. oktobra izlet v Kraljevi Gradec in v Hradecko, obisk vzornih agrarnih posestev; dne 1. novembra povratek v domovino preko Bratislave.

* **Koroški večer.** Da ni še zamrl spomin na Koroško, da še gojimo skrb zanje in njeno osvoboditev, smo videli v soboto v salonu pri Lozarju. Zbrali so se Korošci in njih prijatelji; žal, da je bil prostor premajhen in je marsikdo moral oditi. Večer je otvoril predsednik »Gospodarskega Zvona« dr. Josip Oblak in omenil pomen koroške nesreče pred dvema letoma. Nato je go. Čučkova dala duška bolesti, ki je zadela z izgubo Koroške vsako narodno srce. Izraz ogorčenosti so bile njene besede. Dala je zagotovilo, da bo ta plemeniti rod živel tem bolj slavno, čim bolj bo tlačan. Ni izgubljen, ker ta rod je žilav, odporen. V daljšem govoru je nato pojasnil položaj na Koroškem posl. Brandner. Dokler bo pekla naš narod rana, ki mu jo je zadal 10. oktober, ni izgubljena ribel Slovenstva. Po zborovanju se je razvil prav priršen večer. S pozivom za udeležbo na manifestaciji, ki se vrši na dan plebiscitne obletnice v Unione, se je zaključila prireditev.

* **Dušan Plavšić potuje v Trst in Prago.** Pomočnik finančnega ministra Dušan Plavšić odpotuje v kratkem v Trst, od tam pa v Prago, kjer se sestane s finančnim ministrom dr. Kumanudijem, ki se udeležijo poseta naših parlamentarcev dne 28. oktobra v Pragi. Minister Kumanudi in Dušan Plavšić bosta imela pri tej priliki važne razgovore s češkoslovaškim finančnim ministrom dr. Rašinom. Kakor se zatrjuje, bo sklenjena v Pragi med obema zavezniki državama gospodarska pogodba.

* **Libeliče oropane.** Libeliče pri Dravogradu, ki so bili morali 30. septembra izprazniti Avstrijci, so isti pred odhodom močno izropali. Iz galskega doma so odnesli vso opremo požarne brambe z brizgalno, iz občinske pisarne vse spise in železno peč, iz šole opremo in celo lončeno peč, bakren kotel in štedilnik, iz voditeljevega stanovanja pa štiri okna. Izropanje se je izvršilo na pritisk orožnikov, ki so ravnali po nalogu okrajnega glavarstva.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani so umrli g. Ivan Peče, uradnik davčne administracije, g. Uršula Setina in stolastnik trdkve Tönnies, g. Avgust Tönnies, v Krškem pa visokošolec g. Fran Papst. Blag jim spomin!

* **Iz »Uradnega lista«.** Včerajšnji »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja finančni zakon za leto 1922/23 ter serijo razpisanih službenih mest pri naši pomorski upravi in sicer: 1.) v konceptni službi pri pomorski oblasti v Splitu; 2.) v tehnični stroki; 3.) v navtični stroki; 4.) v pisarniški pomožni službi in 5.) v računski stroki. Prošnje je vložiti do dne 25. oktobra pri pred sedništvu pomorskega oblastva v Bakru.

* **Poučno potovanje v Nemčijo.** Dvajset trgovskih akademikov iz Ljubljane se je odpeljal v Nemčijo, kjer obiščejo vsa važnejša trgovska mesta ter posetijo tudi mednarodni velesejem v Frankfurtu.

* **Oblastni inspektorat finančne kontrole v Ljubljani,** ki mu je finančna kontrola v Sloveniji v vseh osebnih in upravnih vprašanjih podrejena, je dne 5. oktobra začel poslovati v svojih prostorih na Starem trgu 34. V omenjenih vprašanjih zlasti tudi glede sprejema v službo, naj se torej stranke ne obračajo več na delegacijo ministrstva financ ali pa na finančno okrajno ravnanje, temveč adino le na oblastni inspektorat.

* **Vloge na stanovanjska oblastva so groste kolk.** Pokrajinska uprava v Zagrebu je glasom »Narodnih Novin« z dne 6. oktobra 1922 št. 229 obvestila vsa stanovanjska oblastva, da je že v veljavi rešenje ministrstva financ, generalne direktorije posrednih davkov z dne 2. novembra 1920 št. 10.316. s katerim se je

potrdilo, da so v stanovanjskih stvarih vse vloge in priloge in vsa rešenja stanovanjskih oblastev proste takš.

* **Telefonski imenik za Slovenijo.** Direktija pošte in telegrafa je izdala nov »Imenik telefonskih naročnikov in telefonskih uradov v Sloveniji« ter ga odda zainteresentom proti plačilu nabavnih stroškov, to je 7 Din za izvod. V Ljubljani in Mariboru ga prodajata tamošnji glavni pošti. Nadalje ga prodajajo pošte Bled, Celje, Kranj, Ljutomer, Murska Sobota, Ptuj in Trzin. Interesenti v drugih krajih naj naroče imenik naravnost pri ekonomatu direktije pošte in telegrafa v Ljubljani.

* **Zdravila za naše bolnice.** Ministrstvo narodnega zdravja je poslalo zdravstvenemu odseku v Ljubljani velike množine zdravil iz reparacijskega blaga, tako da bo mogoče vse naše bolnice oskrbeti z njimi najmanj za 1 leto. Poslana zdravila tehtajo okoli 500 kg. Istočasno je naročilo omenjeno ministrstvo okoli 6000 serij Neosalvarsana, da na ta način omo goji sistematično lečenje veneričnih bolezni. V vseh bolnicah Slovenije se osnujejo za te kužne bolezni ambulatoriji, ki bodo bolnikom nudili brezplačno lečenje. Zdravniki v ambulatorijih bodo dobili posebne honorarje.

* **Iz mariborske policije.** Vodja mariborske policije, nadsvetnik Kerševan, je začasnó dodeljen oddelku notranjega ministrstva, ki bo skupno z ministrstvom za socialno politiko preiskoval nakopičene živiliške zaloge, posebno v Banatu. Policije prevzame najbrže zopet občina, ki bo v tem slučaju stalež skrčila, politični oddelek pa bi bil dodeljen okrajnemu glavarstvu.

* **Šolske vesti iz Maribora in okolice.** Meščanska šola v Sv. Lenartu v Slov. Goricah se je končno kreirala in je imenovana za začasnega vodjo učitelja na meščanski šoli v Ptuj, Fran Segula. Šola bo nastanjena v poslopju bivše šulterajnske šole. — Na državnem ženskem učiteljskem v Mariboru je imenovana za učiteljico petja gđ. Elvira Ropas iz Žužemberka, ki je absolvirala letos konservatorij. — Na vodniški moški učiteljski v Mariboru je nastopil prof. Marin daljši bolniški dopust.

* **Državno žensko učiteljsko v Mariboru zopet pred sodiščem.** Mariborska občina, kjer vlada klerikalno-socialistična večina, je vložila proti erarju novo tožbo na izpraznitev šolskih prostorov imenovanega zavoda na Zrinskem trgu. Te dni se je vršila prva razprava, ki pa je bila preložena, da more dobiti finančna prokuratura od ministrstva prosvete potrebne informacije. Tožbo je napravil klerikalni odvetnik dr. Leskovar kot zastopnik mariborske občine.

* **Vžigalice »Družbe sv. Cirila in Metoda«** bi dajale še večji dohodek, če bi se le povsodi zahtevale. Naš založnik Iv. Perdan ima sedaj za vso Slovenijo zadostno zalogo. Trgovci in občinstvo kupuje edinele družbene vžigalice, ki imajo napis: »Mal položaj dar, domu na altar!«

* **Iredentistična propaganda.** Dne 23. septembra smo prinesli pod tem naslovom notico, v kateri je bil napaden vpo kojni železničar g. S., ki je uslužben pri Vevški papirnici. Kakor smo se sedaj informirali, se je zgodila g. S. krivica, ker je znan v svoji okolici kot Jugoslovčan, daleč oddaljen od nemškutarskega ali komunističnega hujkanja proti državi. G. S. je v službi papirnice že od novembra 1919, najprej kot spremljevalec vagonov, od 13. maja 1922 pa kot nadzorni organ pri jezu na Fužinah. Papirnica mu vrhu tega ni nakazala lastnega stanovanja, ampak stanuje v stanovanju, ki ga ima v tvorniški hiši njegova hčerka, tvorniška uradnica.

* **Katastrofa v Selcih.** Iz Sela nam poročajo: V Selcih nad Škofjo Loko so se utrgali hribi vsled neprestanega deževja in povzročili ogromno škodo ondodnemu prebivalstvu. Vse promet je ustavljen po dolini. Pred vrati trgovca Šlibarja je nagromadenega na tisoče voz materiala, katerega je voda nanesla. Ponoči so šli ljudje stanovat v druge hiše. Čevljarstvu mojstru Centiču je odnesla voda cele le kadi namočenega sadja, vse hišno orodje in celo barako. Tudi hiša je bila v nevarnosti. Trgovcu Kopčarju je razdrla voda nanovo postavljeno trgovino. Lesnemu trgovcu Šturmu je prestavilo neurje cel magazin in razmetalo hlode na vse strani. Od železnikov do Sela so razdrti vsi mostovi. Pota po vaseh se ne poznajo več. Najboljše bi bilo, da bi prišlo vojaštvo in pomagalo ondodnemu prebivalstvu. Glede žrtev še ni nikakih poročil. Dosedaj so potegnili iz Sela nekaj glav živine in prašičev. Nemogoče je popisati strah ljudstva v noči od 6. do 7. oktobra. Tudi vas Studeno je grozno trepla. Državna pomoč je nujno potrebna.

* **Strela je udarila v petek popoldne** na Primskem pri Kranju v gručo otrok na potu iz šole domov. Dva dekca sta bila na mestu mrtva, druga dva nekoliko opoželna. Eden ubitih je na glavi nekoliko osmojen, drugi brez vidnega znaka. Oba ubita sta šla skupaj pod dežnikom, druga dva pa tik prvih. Vsi štirje so obležali na tleh, vendar so ljudje dva kmalu obudili k življenju in sta danes že izven vsake nevarnosti.

* **Zastupljenje krvi.** Franc Nemet, Zagarski delavec pri Josipu Vogler v Motvarjevih v Prekmurju, je pred tednom dni pomagal v gozdu spravljati les. Pri tem se je ali vbodel ali pa ga je kaka žival picila na levo nogo. Naenkrat mu je

postal noga vsa črna in je zelo zatekla. Prepeljali so ga v bolnico v Murski Soboti, kjer pa je četrty dan umrl.

* **Dobro delo stori,** kdor pomaga do službe mladeniču, ki je moral pred meseci zapustiti svoje službeno mesto in sedaj kljub naporom ne more dobiti služba. Je sin učiteljice, ki ga ne more več preživljati. Star je 21 let, je izurjen v knjigovodstvu in strojeplju. Piše in govori slovenski, erbohrvatski, nemški in italijanski. Sprejme vsako službo in kjerkoli, tudi izven Slovenije. Zahteva samo toliko, da se more skromno preživljati. Kdor bi vedel za njega kako mesto, naj blagovolji sporočiti našemu uredništvu, ki radevolje posreduje.

* **V znamenju alkohola.** Nesrečni alkohol zahteva vsako nedeljo svoje žrtve. Grča razvada pijančevanja je rodila že toliko prepripi in nesreč po raznih družinah, a demon alkohol gospodari kljub temu nemoteno dalje. V Črni vasi se je v neki gostilni v pijanosti med huroskimi vpitjem pobila večja fantovska družba in je bil pri tej priliki Jernej Modic tako težko ranjen z nožem, da so ga morali prepeljati v bolnico. V Smledniku pa so pijanci posegli celo po samokresih in je bil tovarniški delavec Janez Budnar zadet v prsa in roko.

* **Tihotapstvo z igralnimi kartami.** Kakor poročajo iz Osijeka je tamkajšnja finančna oblast prišla na sled tolpi tihotapev, ki so iz Madžarske vtihtapili nežigosane igralne karte. Oblast je zaplenila 20 polnih vreč kart. Globa znaša po carinskem zakonu nad šest milijonov Din. Tihotapec Ignacij Polak in Anton Hovan sta pod ključem.

* **Tihotapkinje.** Poročajo iz Subotice, da so naše obmejne straže poslednje dni polovile precejšno število ženskih tihotapev, ki so na posebno spreten in diskreten način vtihtapljale naš denar na Madžarsko. Dve sta n. pr. imeli v podlogi svojih klobukov vtihtanih 36.000 Din. »Svercericam« so denar zaplenili in jih posadili v luknjo.

Naprednim akademikom!

V prestolici naše lepe Slovenije se je pričelo zopet živahno življenje. Na ljubljanski univerzi se vrši inskripcija, alma mater Labacensis kliče akademsko omladino na delo v novem šolskem letu. Od vseh strani naše širne domovine se zbira mladina v kulturnem središču Slovenije, da nadaljuje oziroma prične s svojo strokovno izobrazbo na posameznih fakultetah. Ljubljana dobiva polagoma lice vseučiliškega mesta. Tri leta so že pretekla, odkar se vrše predavanja na ljubljanski univerzi in mnogo lepih uspehov ima naša alma mater zaznamovati v tem kratkem času.

Majhen je naš jugoslovanski narod, naša mlada komaj ustvarjena država pa je velika, mnogo, mnogo polja je še ne razoranega. Tu sem kličeta domovina in narod predvsem Tebe, akademski omladina, da primeš za plug in zastaviš vse svoje telesne in duševne moči, da bo postal naš narod duševno močan in vztrajen, izobraziti ga moramo, kajti le izobraženemu narodu pripada lepa bodočnost. Skrb za izobrazbo naroda pa mora prevzeti inteligenta. Da bo pa tej nalogi inteligentna kos, mora biti duševno sama dovolj izobražena in močna.

Napačnega mnenja ste, tovariši akademiki, če mislite, da ste s tem, ko ste uspešno izvršili svoje izpite, že storili svojo dolžnost. Narod in domovina zahtevata več od Vas! Saj smo državi toliko zahvale dolžni za njeno podporo pri našem študiju. Vzglajamo same sebe v poštene, požrtvovalne, značajne in energične možje-delavce, poleg tega pa poudimo med ljudstvo, da ga poučimo in mu pokažemo pravo pot, katero naj hodi, državo pa oprostim vseh njenih škodljivcev, ki preže noč in dan, da razrušijo v svoji slepi strankarski strasti, to na čemer se je zidalo brezštevilo let in kar je zahtevalo ogromnih žrtve. Koliko dela, nad vse važnega in nujnega nas čaka, nas, ki smo, ali bi morali biti nadej trojednega naroda! To delo pa bomo najlažje opravili, če bomo dovolj organizirani. Organizacija nam bo uspešno pomagala pri napredovanju programa, ki si ga postavimo, pomagala nam bo pri izvrševanju in razširjanju njegovih idej.

Jugoslovanski nacionalizem, naprednost in svobodomiselnost so načela naših naprednih akademskih društev. Jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadran«, naslednik dunajske »Slovenije«, in bivši graški-akademski društvi, j. a. d. »Triglav« in zopet oživljeno j. n. a. d. »Tabor«, sledijo v sigurni orientaciji tem načelom. Ta napredna akademski društva si hočejo razdeliti ogromno delo, ki jo naj vrši napredna akademski omladina v Ljubljani, zbirajoč se pod praporom svobodomiselnosti v skupnem, neizprosnem boju proti vsakemu reakcionarstvu. Vas vse tovariši akademike, ki ste našega mišljenja, posebno Vas, ki čutite sokolsko, vabimo v svoje vrste, da nam pomagate pri skupnem delu za narod in domovino.

Tovariši, ne iščite v naših organizacijah materijelnih koristi, otrešite se že vendar enkrat one duševne lenobe, in brezbriznosti, ki onemogočata vsaka resnejša stremiljenja! Bodite uverjeni, da za tovariše, ki bi ne poprijeli za kulturno delo in bi zasledovali le osebno dobrobit, v naših vrstah ni mesta!

Za odbor J. A. D. »Jadran«: jurist Bačić Stojan, t. č. predsednik; za odbor J. A. D. »Triglav«: jurist Mejak Ervin, t. č. predsednik; za odbor J. N. A. D. »Tabor«: filozof Hus Branko, t. č. predsednik.

KRITIČEN POLOŽAJ ITALIJANSKEGA GOSPODARSTVA.

Vrednost lire se previsoko ceni v mednarodnem prometu; sedanje stanje italijanske valute ni utemeljeno po gospodarskem stanju v državi, ki ni rožnato. Sicer je to znamenje, da so Italijani precejšnji strokovnjaki v držanju lire na neutemeljeni višini, vendar končno vsa umetnost ne more varovati lire pred lahkim in stalnim padanjem. Tako je deviza Milan padla na curiški borzi od 27.30 koncem maja polagoma na 22 do 23. To se zelo občuti v industriji, trgovini in državnih finančnih. Cene blaga že počenajo naraščati, ker se tudi sirovine, ki jih uvaža industrija, plačujejo vsled padca valute, dražje. Padanje lire povzroča v Rimu že precejšnje skrbi.

Industrija, ki preživlja že itak težko krizo, bo morala pretrpeti zopet težek udarec vsled padanja lire. Ker se ne ve, kako dolgo bo lira še padala, vlada v gospodarskih krogih neka nervozna negotovost, ki ovira vsak posel. Trgovci se bojijo naročati blago, ker je kalkulacija težka in bi pri eventualnem večjem padcu lire mogli priti v usodepolno zagato, a industrija mora neprestano dvigati cene svojim izdelkom. Vsled tega vlada velika zmeda v italijanskem gospodarstvu. Kriza italijanske industrije se bo še bolj poostрила, kar bo povzročilo propast mnogih večjih podjetij. Insolventce malih firm pa so itak na dnevnem redu.

Od padca lire ima tudi država ogromno škodo. Doselej znaša primanjkljaj okoli sedem milijard, katerega bo padec lire še znatno povečal. Mere za varčevanje, ki jih je odredil finančni minister, bodo pokrile le mal del primanjkljaja. Vrh tega pa pridejo koncem leta še velika plačanja v inozemstvo. Če bo padla lira še nižje, jo bo težko zopet dvigniti, kar vidimo pri mnogih državah, katerih valute so znatno padle.

Najhujše občutijo padec lire trgovci, med temi cela vrsta zelo nerealnih elementov, ki trgujejo z inozemstvom. Trgovci, ki imajo v inozemstvu velike dolgeve, se želijo teh čim prej iznebiti, da bi se vsaj kolikotkolik obvarovali velikih izgub, ker ti ne verjamejo v skorajšnje izboljšanje lire, čeprav se zadnje dni lira zopet nekoliko drži.

Strah, ki je zavladal med italijanskimi pridobitnimi krogi, ima lahko težke posledice. Saj vidimo na nemškem vzgledu, kam lahko zavede nezaupanje v lasten denar. Če bi Nemci ne bežali od marke, ne bi nemška valuta tako rapidno padala. Italijanski strah pa je tem bolj upravičen, ker se pridobitni krogi dobro zavedajo, da je sedanja višina lire papirnata stavba, ki se sicer dobro drži, toda večji vihar jo lahko prevrne. Valuta more imeti trdno podlago le v urejenem gospodarstvu, katerega pa Italija ne pozna in končno tudi naravno bogastvo Italije ni tako, da bi moglo vzbuhati mnogo nad za bodočnost.

TRŽNA POROČILA.

Tedensko poročilo z žitnega trga. Zagreb, 9. oktobra. Pretečni teden so cene zopet znatno popustile. Konzum kupuje v pričakovanju še nižjih cen le najpotrebnejše. Vrh tega je pomanjkanje denarja prisililo producente in trgovce, da ponujajo blago v vedno večjih množinah. Naše cene se prilagajajo nizkim cenam ameriškega blaga in je pričakovati, da bodo kmalu tako nizke, kot ameriške. Z vojvodinskih postal je ponujala pšenica v početku tedna po 1400 — 1500, potem pa že celo po 1300 K. Po rži malo povpraševanja in je notirala nominalno 1300 — 1400 K. Ječmen za pivovarne 1500 — 1600 K, za krmo 1350 — 1400 K, oves 1180 — 1220 K, koruza nova 1000 K, stara 1250 K, moka 2400 — 2550 K po kakovosti.

Tedensko poroč. z živinskega trga. Zagreb, 9. oktobra. Cene goveji živini so nekoliko narastle, ker imajo kmetje zopet dosti paše po dežju in živino manj ponujajo. Cene za kg žive teže v kronah: voli I. 46 — 48, II. 36 — 40, krave 24 — 28, mršava živina 18 — 20, teleta 43 — 46, svinje masne do 88, mesnate 65 — 68, komadi izpod 60 kg do 88. Na sejmiš v Zlatarju in Varaždinu je mnogo kupcev iz Slovenije nakupovalo svinje pod 60 kg za izvoz.

Pred padcem cen važnim živilom. Poročajo nam: Večje partije ameriške masti, ki prispeje v kratkem v Ljubljano, pridejo postavljeno v Ljubljani, na 96 do 100 kron za kg. Istotako so na potu v Ljubljano večje množine alsaškega in češkoslovaškega krompirja, ki bo prišel v Ljubljano postavljen po mnogo nižjih cenah, kakor so sedaj na trgu. Posebno nizke cene ima letos holandski in skandinavski krompir, katerega v veliki množini uvaža Italija. V Trstu se nahaja tudi 400 vagonov ameriškega sladkorja, pripravljenega za uvoz v Jugoslavijo. Vendar ga jugoslovanski trgovci ne kupujejo, ker čakajo še nižjih cen.

Nova naredba o prijavi zalag življenskih potrebščin. Ministrstvo za socialno skrbstvo je izdalo glede prijave zalag, ki je predpisana po členu 2 pravilnika k zakonu o pobijanju draginje dne 2. oktobra dopolnilno naredbu, po kateri se imajo za sedaj prijavit samo zaloge, rži, koruze, ječmena, ovesa, pšenice, moke in sicer ločeno zaloge krušne moke in moke za krmo, dalje koruzne moke, otrobov in kolkaj. Prijavo imajo izvršiti trgovci, trgovska skladišča, prometna podjetja, banke in denar-

ni zavodi, posebej za vsak naštet predmet, koliko je zaloge proste za prodajo, dalje, koliko je že prodano in komu, in končno koliko ima pri kom drugem trgovcu v zalogi. Mlini morajo razen teh podatkov še navesti, koliko je v mletju in za koga se mleje. Zveza gremijev opozarja vse zainteresirane kroge na to važno naredbu, ki je sicer za toplotno prijavo dospelja nekoliko pozno, ker poteka z 10. oktobrom prijavni termin.

Ukinjenje državne trošarine pri carinarnicah na cerezin, parafin in stearin. Finančno ministrstvo, Generalna direktorija carin, je na vprašanje, ali se mora na parafin pri uvozu iz inozemstva plačati državna trošarina, če uvoznik na deklaraciji da izjavo, da bo iz parafina izdeloval sveče — z odlokom št. 261 od 4. oktobra dalo sledeče pojasnilo: Ker parafin, cerezin in stearin niso trošarinski predmeti, ampak sirovine za izdelovanje trošarinskega blaga, ni potrebno v bodoče pri carinarnah na take sirovine plačevati državno trošarino. Pač pa morajo carinarnice o vsaki uvozni carinski odpremi obvestiti finančno kontrolo, oziroma trošarinsko oblast s podatki: ime uvoznika, množino blaga, dan uvoza in številni uvozne carinske deklaracije. Razen tega se ima posebej označiti, da za omenjeno blago ni vplačana državna trošarina.

Carinske ugodnosti pri uvozu našega lesa v Francijo. Francosko poslaništvo v Beogradu je obvestilo našo vlado, da je francoska vlada predvidela za uvoz jugoslovanskega lesa v Francijo posebne olajšave, ki se sestojajo v tem, da se naš les, ki se izvozi iz naše države v Francijo preko Reka, tretina, kot da je uvožen neposredno in se torej pri uvozu plača carina po minimalni tarifi brez takse izvora. Ta ugodnost, ki je sicer popolnoma protivna francoskim predpisom in ki je samo izjemna je dana z ozirom na poseben pomen, ki ga ima les v našem izvozu. — Francoska vlada nima namena zahtevati za to ugodnost kako protiuslugo, marveč je to storila zgolj iz naklonjenosti napram naši kraljevini.

Vedno večje naraščanje bankovcev v Avstriji. Po zadnjem izkazu Avstro-ogrske banke je narastel v enem tednu obrok bankovcev v Avstriji za 317 milijard na 227.6 milijarde avstrijsk. kron.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.085 — 0.09, Berlin 2.52 — 2.82, Budimpešta 2.40 — 2.70, Bukarešt 38, Milan 267 — 271, London 275.50 — 280.50, Newyork 62.50 — 63.50, Pariz 471.50 — 477.50, Praga 213.5 — 216.5, Sofija 39, Švica 1172 — 1182, Varšava 0.85, valute: dolar 61.50 — 62.50, avstr. krone 0.0845 — 0.0905, češke 210.50 — 213.50, levi 38, funti 275.50, franki 466.50 — 471.50, drahme 178, madžarske krone 2.52, marke 2.65, leji 38, lire 263 — 267.

Trg. obrtna banka 60 — 62.
Brodsko banka 62.50 — 65.
Hrvatska eskomptna banka 167 — 170.
Jadranska banka 405 — 425.
Jugoslovenska banka 99 — 100.
Ljubljanska kreditna banka 200 — 210.
Slavonska banka 103 — 105.
Praštrediona 1040 — 1045.
Slovenska eskomptna banka 176.25.
Srpska banka 149 — 150.
Eksploatacija drva 130.
Dubrovniška parob. družba 1225.
Goranin 110 — 115.
Narodna šumska industrija 90 — 92.
Našička industrija drva 105 — 110.
Gutman 325 — 332.50.
Slavonija 110 — 112.
Union 620 — 625.
Trbov. premog. družba 280 — 295.

Beograd, devize: Berlin 2.85, Budimpešta 2.52, Milan 272, London 279, Newyork 65, Pariz 481, Praga 215, Švica 1185, Dunaj 0.087.

Dunaj, devize: Zagreb 274.75 — 275.25, Beograd 1099 — 1101, Berlin 28.6 — 28.9, Budimpešta 29.75 — 29.85, London 3258.50 — 3264.50, Milan 3146 — 3154, Newyork 73.725 — 73.875, Pariz 5594 — 5606, Praga 2622 — 2628, Sofija 446.50 — 447.50, Varšava 795 — 805, rih 13.785 — 13.815, valute: dolarji 73.300 — 73.600, funti 3253.50 — 3263.50, nemške marke 28.75 — 29.75, franc. franki 5535 — 5565, lire 31.250 — 32.750, dinariji 1086 — 1090, poljske marke 775 — 805, leji 454 — 556, švic. franki 13.690 — 13.750, češke krone 2595 — 2605, madž. krone 29.50 — 29.70.

Praga, devize: Berlin 0.9750 — 1.1750, Curih 531 — 534, Milan 120.75 — 122.28, Pariz 214.75 — 216.25, London 124.25 — 125.75, Beograd 43.25 — 43.75, Sofija 18.05 — 18.45, Dunaj 0.0275 — 0.0375, Varšava 0.21 — 0.31, Budimpešta 1.0850 — 1.1850, valute: marke 1.15 — 1.35, svicarski franki 529 — 532, lire 123.25 — 124.75, dolarji 28.05 — 28.45, dinariji 42.5 — 43, levi 18.05 — 18.45, avstr. krone 0.03 — 0.04, poljske marke 0.21 — 0.31, madž. krone 1.0850 — 1.1850.

Curih: Berlin 0.2050, Newyork 534.25, London 23.64, Pariz 40.65, Milan 22.90, Praga 19, Budimpešta 0.2150, Zagreb 2, Sofija 3.30, Varšava 0.0575, Dunaj 0.0074 avstr. krone 0.0074.

Berlin: Italija 11.136.05 — 11.163.95, London 11.460.65 — 11.489.35, Newyork 2596.75 — 2603.25, Pariz 19.750.25 — 19.799.75, Švica 48.639.10 — 48.760.90, Dunaj 3.3550 — 3.3950, Praga 9238.40 — 9261.60, Budimpešta 99.8750 — 100.1750, Sofija 1697.85 — 1702.15.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«.
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Objave

* **Širša odborova seja** Društva državnih pisarniških uradnikov se vrši danes ob osmih zvečer v mestni posvetovalnici.

* **Koncert pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani.** Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani priredi v ponedeljek dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union koncert. Pri koncertu sodelujeta poleg celokupnega mešanega zbora še operni basist g. Julij Betetto, ki poje v Ljubljani prvič pet samospevov za bas in katerega spremlja na klavirju ga. Dana Golia-Kobler, profesorica tukajšnjega konservatorija. Na koncert opozarjamo občinstvo in javljamo, da so vstopnice za ta koncert od ponedeljka dne 9. t. m. na prodaj v pisarni Glasbene Matice.

* **Slovensko strelsko društvo v Ljubljani** vabi svoje člane, da se udeležijo občnega zbora, kateri se vrši v petek, dne 13. t. m. zvečer ob pol 8. v salonu pri «Levu», Gosposvetska cesta.

* **Drugiški oficirski večer v Mariboru** prirede v soboto, 14. t. m., v veliki dvorani Narodnega doma mariborski oficirji. Svirala bo vojaška godba. Vabljeni so tudi civilisti, ki naj se radi vabil obrnejo na katerega oficirja-znanca ali pa na majorja Kovačiča v Meljski vojašnici. Na sporedu je tudi ples.

* **Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo v Ljubljani** opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 11. oktobra, ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12 pritlično, desno.

* **Ljubljanska mestna aprovizacija.** Mestna aprovizacija na Poljanski cesti št. 15 razprodaja sledeče: moka 0 po 24 K, moka za kruh po 22 K, moka za kruh po 20 K, gorenjski krompir po 6 K, kristalni sladkor po 64 K za kg, dokler traja zaloga.

* **Sokolsko društvo na Bački** je priredilo dne 24. septembra t. l. svojo prvo javno telovadbo z ljudsko veselico. Za obilen obisk se zahvaljujemo Raškemu Sokolu iz Krškega in St. Jerneja — posebno se zahvaljujemo bratu starosti J. Golobu iz Rake.

* **Sestanek vinogradnikov in vinotrtičev.** V nedeljo, dne 22. t. m. dopoldne ob 10. uri se vrši v državni kmetijski šoli na Grmu sestanek vinogradnikov in vinotrtičev iz Dolenjske. Na sestanku bode ravnatelj g. B. Skalický poročal o dogovoru s Češkoslovaško republiko glede izvoza naših vin, kakor tudi o možnostih tega izvoza in potrebni organizaciji v to svrhu. Vabljo se vsi zainteresirani, ki se zanimajo za to velevažno vprašanje našega vinogradništva, naj se sestanka sigurno udeležijo.

* **Pozor!** Upravi cirkusa Henry v Ljubljani se je posrečilo dobiti nove atrakcije. Ker uprava stremi za tem, da bo publiko zadovoljila, je angažirala samo prvovrstne moči. Artisti pridejo vsi iz inozemstva, zato se vrši prva predstava šele v torek, 10. t. m. ob pol devetih zvečer. Cirkus ostane v Ljubljani samo še nekaj dni. Radi tega bo blagajna odprta 8., 9. in 10. t. m. cel dan.

* **Cirkus «Drina»** v jahalnici na Bleiweisovi cesti v Ljubljani. Danes, 10. oktobra; zelo interesanten spored: Rokoborba z boksom. I. par: (odločilna borba) Tom Sayer (Južna Amerika) - De Marco Petra (Italija). II. par: (odločilna borba) Živko Stokić (Beograd) - A. Popović (Trst). — III. par: Amerikanski boks med: Sturman (Češka) - Don Rozano (Madrid). Angleški boks: M. Efenidi (Grška) - A. Semič (Dalmacija).

* **Zgubila se je** na vožnji od postaje Hrastnik do Zidanega mosta dne 1. t. m. denarnica z važnimi listinami in gotovino 400 Din. Ker je oškodovani vojni invalid, se pošten najditelj naproša, da izgubljene stvari vrne proti nagradi na naslov: Franc Janc, invalidski dom v Celju.

* **Izgubila je** v soboto od četrta do tridešt na 7. uro zvečer gđc. E. E. sivo-rjavo boo, podloženo s črno sviljo od Trubarjeve ulice čez Sv. Jakoba most po Trnovskem pristanu. Pošten najditelj se prosi, naj jo odda proti dobri nagradi v trgovini Skaberne, Mestni trg.

Dva stroja za obdelovanje lesa in bencin-motor se prodajo.
Naslov: 3483
Rud. Knez, Radeče, Zidani most.

SVILA
modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače najceneje pri
A. Šinković nasl. K. SOSS 43/III
Ljubljana, Mestni trg 19.

Lokomobile.
Badenija lokomobile, nove, iz tovarne, 20/26/34 P. S., se prodajo za 1.000.000 mark. Na zahtevo natančna pojasnila. 3369
M. PODLESNIK,
Altötting, Ober Bayern.

Brez posebnega obvestila. 3487

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš preljubi sin edinec, nauk nečak, bratranec in prijatelj

Franc Papst
stud. med.

danes ob 2. uri ponoči po kratki, mučni bolezni v življenja polni starosti dvajsetih let za večno zaspal in se preselil k svoji materi.
Pogreb nepozabnega bo v torek, dne 10. oktobra ob 4. uri popoldne.
Krško, dne 8. oktobra 1922. Zalujoči ostali.



Viljem, Emil in Rudolf Tönnies naznanjajo v svojem kakor tudi v imenu svojih sester Amalije Schmidt-Tönnies, Friderike Kotnik-Tönnies in Marijane pl. Perner-Tönnies in vseh ostalih sorodnikov vest, da je njihov ljubljani brat, gospod

Gustav Tönnies

inženjer in stavbenik

v nedeljo, dne 8. oktobra 1922 po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno preminul.

Pogreb prebalega pokojnika bo v torek dne 10. oktobra 1922 ob 4. uri popoldne iz sanatorija Leonišče na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Krištofu, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

V LJUBLJANI, dne 9. oktobra 1922.

Mestni pogrebni zavod.

3490

Pozor! Domače platno

močno, trpežno blago, za rjuhe in komate razpošilja od 10 m naprej po ugodnih cenah (100 K meter) tvrdka Jos. Hartmana nasl. V. Šbil, Velike Lašče. 3481

„Tribuna“
tovarna dvokoles in otroških vozičkov.
Velika zaloga dvokoles, motorčkov, otroških vozičkov, šivalnih strojev, pneumatike in strojnih delov.
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, Stari trg št. 28. 76

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik
Ljubljana, Gradišča 13.
Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonsko, železobetonsko in vodne zgradbe, arhitekturo ter vankovstne visoke zgradbe. 1555
Izvršitelj. Projektiranje.

Avtomobile kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst olje, bencin
in druge potrebščine ima vedno v zalogi
F. Floriančič
Ljubljana.

Vremensko poročilo						
Ljubljana, 9. oktobra 1922.						
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	761-9	9-8	brezvetra	oblačno	4-6
Ljubljana .	14.	761-3	11-7	jug. vzh.	—	—
Ljubljana .	21.	761-6	10-2	sev zap.	—	—
Zagreb .	7.	755-1	12-0	brezvetra	—	—
Beograd .	7.	—	—	—	—	—
Dunaj .	7.	764-1	7-0	sever	oblačno	1-0
Praga .	7.	765-8	7-0	vzhod	—	3-0
Inomost .	7.	761-0	10-0	brezvetra	—	—

V Ljubljani barometer nestan., temperatura nizka. Sonce vzhaja ob 6-10, zahaja ob 17-24

Mali oglasi

steneje do 20 besedi 1 Din, vsaki naslednjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačovanja, za premlinje do 20 besedi 5 Din, vsaki naslednjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakmah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakma se odgovor.

Službe

Kolarski pomočnik,

spreten, se sprejme pri Alojziju Stajniku, kolarskem mojstru v Ključarovičih šte. 18, pošta Sv. Primož pri Ormožu. Plača po dogovoru. 3482

Knjigovodja - bilanolist

večjega industrijskega podjetja želi prenesti mesto k industrijskemu podjetju, trgovini ali zadruzi. Ponudbe na upravnishvo «Jutra» pod «Stalno». 3484

Magra Pharmae

išče kondicijo, najraje v Sloveniji. Nastop takoj. Oferte pod «Magistra» na upravo «Jutra». 3474

Mizarskega pomočnika,

majšega, dobrega, ki ima veselje se pridruži polaganja parketov, se sprejme v trajno delo. Ferdo Primožič, mizarstvo in parkete, Ljubljana, Trnovski pristan 4. 3475

Saldokontist(inja)

dobro izurjen(a), z večletno prakso, se za takoj sprejme. Ponudbe se blagovoli poslati na upravnishvo «Jutra» pod «Izurjen(a)». 3460

Državni uradnik,

vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, išče dela v popoldanskih urah proti zmerni nagradi. Ponudbe pod «D. B. 1922» na upravo «Jutra». 3462

Upravitelj

z večjo prakso za samostalno vodstvo v rezanju in vodstvo razrezovanja trdega in mehkega lesa, drveta in gozdne manipulacije, večš postavljanju mašinerije in gradnji žag, neoženjen, govori hrvaški in nemški, išče službo upravitelja žag. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Upravitelj». 3470

Gospodišna

3458
vešča strojepisja, korespondence, knjigovodstva ter vseh pisarniških del, želi prenesti službo. Nastop takoj. Gre tudi na deželo. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Perfektna 7000». 3458

Kontoristinja

3459
z večletno prakso, zmožna

Drobno sol
in špecerijsko blago nudi po najnižjih dnevnih cenah
tvrdka Sirc-Rant, Kranj, ter kupuje poljske prideleke in lepe suhe gobe po najvišjih cenah. 3451

Razno perilo
za dame, gospode in deco 84/1
priporoča tvrdka

A. & E. Skaberne Ljubljana
Mestni trg 10

MARASKINO MORPURGO.

Čašica tega delikatnega likera je nepopisen užitek! Priporočamo: **Cognac Dalmatia Medicinal** in druge izbrane likerje, žganja, ekstrate in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija
V. MORPURGO, SPLIT 73/1

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

slovenskega in nemškega jezika, korespondence, strojepisja, knjigovodstva ter vseh pisarniških del, želi prenesti službo takoj. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kontoristinja 1000».

Prodaja

Otomana,

divan, suknja, črna surka, črna ženska obleka, železna postelja, otroška postelja in voziček ter več drugih stvari se prodajo. Naslov pove upravo «Jutra». 3486

Kompletno opravilo,

spalnico in žimnice prodaj; cena nizka: Kolodvorska ulica 25. 3472

Pisalni stroj,

3453
nov, se poceni prodaja. Kje, poizve se pri Fr. P. Zajcu, Ljubljana, Stari trg 9.

Prodaja gramofon,

največjega sistema s 150 raznovrstnimi ploščami. Naslov pove upravo «Jutra». 3457

Stanovanje

Oddaja se stanovanje, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, drvarnice in pralnice v Trnovem. Plačati je mesečno 1200 K in 50.000 K v naprej, kar se zaračuna. Stanovanje na razpolago v treh mesecih. Obvezne ponudbe pod «Stanovanje» na Anonč. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3493

Stanovanje,

večje, se išče v Kranju ali v Radovljici, tudi proti zamenjavi v Ljubljani. Ponudbe pod «Zamena» na upravo «Jutra». 3491

Mebilirana soba

se odda boljši dami proti dobremu plačilu. Ponudbe pod «Mirna stranka» na upravo «Jutra». 3492

Večjo prazno sobo,

separirano, v sredini mesta, se išče. Plača se do 2000 K mesečno. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Večja soba».

Išče se soba,

strogo separirana, za društvene namene, tudi v novi zgradbi. Plača se zelo dobro. Pri-

pravljeni bi bili tudi deliti sobo s kakim drugim društvom, ki ima že prostore, proti plačilu polovice najemnine. Cenjene ponudbe se prosi na upravo «Jutra» pod «Društveni prostori».

Nepremičnine

Kono. prometna pisarna **„UNIVERZAL“** v Mariboru, Aleksandrova cesta 28 prodaja:

Graščino na Hrvaškem, več hiš in vil v Mariboru, Celju, Brezicah, Ptuj in Ljubljani ter Gradec s prostimi stanovanji za kupca; malo vinogradno posestvo, 7 oralov, 480.000 kron, 6 oralov njiv in gozd brez hiše, 270.000 kron; več posestev v bližini Maribora;

kupi:

veliko gozdno posestvo, velik objekt, pripraven za tovarno, večji hotel, gostilno ali kavarno v Mariboru;

išče:

lokale, primerne za pisarno v Mariboru; družabnike za dobrodočo industrijskega podjetja; preskrbuje: posojila vsake vrste.

Razno

Na dobro domačo hrano se sprejme več oseb. Kje, se poizve v upravi «Jutra». 3479

Otroka,

3488
šest mesecev starega zakonsko deklico, se odda h kakim dobri rodbini na deželi v rejo. Plača po dogovoru. Ponudbe je nasloviti na upravo «Jutra» pod šifro «Otrok».

Visokošolec,

tehnik, išče instrukcije v Ljubljani. V prvi vrsti želi sprejeti gimnazijca; predvsem je pripravljen počevati matematiko. Naslov pove uprava «Jutra». 3461

Trije umetniki,

tamburaši, oče, mati in hčerka iščejo kavarno ali restavracijo, ki bi jih angažirala. Igrajo tudi po notah, umetniško. Konkurenca izključena! Pojejo srbsko, hrvaško in slovensko in nekoliko češko. Pismene ponudbe na Mato Epih, Fara pri Kočevju. 3469

Za takojšnji nastop iščem stavbenega tehnika

za pisarniška dela. — Dobri risarji z večjo prakso imajo prednost. Plača po dogovoru. **Fran Ravnikar**, mestni tesarski mojster, Linhartova ul. 25. 3455



Suha goba in kumno
kupaže 3478

Sever & Komp., Ljubljana
Wolfova ulica 12.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana,

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana Prešernova ulica 50, v lastnem poslopiu. 341 27 Telefon št. 40 in 457

Obrestovanje v.og, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.